

lum concurrat ad illam restitutionem, ut causa per accidens removens impedimentum: ergo hæc gratia restituta per se nititur in priori beneficio, vel merito: ergo illud etiam prius beneficium et consequenter prior etiam gratia, fuit effectus prædestinationis. Denique, intentio Dei producendi hunc electum ad tantum gradum gloriæ, non consequitur effectum absque illa gratia ut præcessit, quia nisi præcessisset, non daretur illi homini pœnitentiam agentis tanta gratia, quæ ad tantam gloriam sufficeret: ergo illa gratia concurrat ut medium ad ultimum effectum divinæ electionis consequendum, ergo est effectus ejus et prædestinationis.

7. Adde præterea, potuisse gratiam, et justitiam amissam esse effectum prædestinationis, etiamsi per pœnitentiam recuperanda non esset, dummodo aliquo modo conferret ad consequendum illum beatitudinis gradum, qui de facto comparatur. Hoc facile patet ex principio posito, quod prædestinationis effectus non est sola gratia, quæ permanet in æterna vita, sed etiam quæ quocumque modo confert ad æternæ vitæ consecutionem, etiamsi ipsa gratia in se transeat. Potest autem intelligi, quod gratia semel habita multis modis conferat vitæ æternæ consecutionem, etiamsi non reparatur. Primo enim potest conferre tantam occasio excitans hominem ad habenda, quando postea resurgit, plura merita permanentia in vitam æternam, vel quia inde excitatur ad graviolem dolorem, et pœnitentiam, vel ad majorem gratiarum actionem pro tantis beneficiis susceptis, vel ad alios actus similes: Præsertim vero posset deservire memoria illius gratiæ, et jacturæ factæ, ad serventius conandum resarcire damnum nova diligentia, et fervore: sicut solet mercator, qui divitias amisit, licet illasmet recuperare non possit, alias similes diligenter procurare: ad quod moveri potest ex amore, et æstimatione, ac memoria priorum divitiarum. Unde ad illam diligentiam adhibendam plurimum conferre solet aliquando expertum fuisse priorem statum et divitias: ad hunc ergo modum posset in præsentem intelligi. Præterea justificatio præterita confert sæpe, ut homo post lapsum facilius ad cor redeat, et ut in peccatis non obdurescat: relinquere etiam solet facilitatem aliquam in bonis operibus, vel propter acquisitum habitum, vel propter bona phantasmata, quæ permanent non obstante peccato: ergo

ratione hujus utilitatis posset esse prædestina-

ficat aliquo modo in vitam æternam. Hæc autem omnia nunc conjunguntur cum reparatione omnis præcedentis gratiæ, et meritorum: et hoc ipsum auget gratitudinem ad Deum: ergo multis titulis connumeranda est talis gratia inter prædestinationis effectus.

8. *Contrariæ sententiæ fundamentum exploditur.* — *Ad exemplum respondetur.* — Neque obstat fundamentum contrariæ sententiæ. Nam imprimis nego consequentiam: alias nec propria merita essent effectus prædestinationis, quod profecto verisimile non est, ut jam dicam. Nec video quæ sit necessitas illius continuationis mediorum in eo sensu explicata. Solum enim posset id esse necessarium, si peccatum superveniens omnino, et in perpetuum extingueret quidquid ædificatum fuerat: nunc autem (ut dixi) non ita est. Ergo facile intelligimus, Deum ex speciali providentia prædestinationis suæ dedisse electo talem gratiam: quia licet cognoverit fore impediendam per peccatum, tamen etiam prænovit habituram tandem fructum æternum. Unde licet concedamus, Deum non permittere peccatum prædestinati ex intentione reparationis (de quo postea), dicimus tamen, non permittere illud sine proposito reparationis. Non enim permittit illud malum, quod futurum sit æternum, sed ut temporale, semper enim retinet voluntatem formalem, vel virtuale tollendi illud: quod satis est, ut priorem gratiam dederit ex prædestinatione. Ad confirmationem seu exemplum, negatur assumptum. Supra enim dixi, et verum est, primam gratiam Adæ in statu iuocentiæ fuisse effectum prædestinationis ejus, quod rationes hic factæ æquæ probant. Dixi etiam non esse de ratione prædestinationis, quod sit ex redemptione formaliter, sed satis esse, quod sit ex gratia CHRISTI, quæ latius patet quam redemptio: et talis fuit illa prima gratia Adæ, de qua alibi.

CAPUT V.

AN OMNES SUPERNATURALES ACTUS QUOVIS MODO MERITORII, QUOS PRÆDESTINATUS FACIT, SINT EFFECTUS PRÆDESTINATIONIS EJUS.

1. *Prima opinio.* — *Ratio.* — Prima opinio absolute negat, actus humanos, quantumvis supernaturales, et utiles sint ad vitam æternam cum effectu consequendam, esse prædestinationis effectum. Ratio reddi potest, quia illi tantum

sunt prædestinationis effectus, qui ex absoluta Dei præfinitione, et præordinatione prove-

niunt: sed actus humani, etiam supernaturales non proveniunt ex tali Dei intentione: ergo. Major patet, quia prædestinatio dicit efficacem, et infallibilem providentiam, non solum ex præscientia, sed ex præordinatione divina, ut docet D. Thomas, 1 parte, quæstione 23, articulo 7 et 8, et quæstione 6, de Verit., articulo 3, et sæpe alias: ergo effectus, qui non perveniunt ex hujusmodi providentia Dei, non possunt dici prædestinationis effectus: hujusmodi autem sunt effectus omnes, qui proveniunt sine speciali præfinitione Dei. Jam vero quod tales sint omnes effectus liberi, opinantur multi, quia putant talem præfinitionem repugnare libertati. Unde omnes, qui sententiam illam tuentur, videntur posse pro hac opinione allegari: quamvis revera omnes id asserant.

2. *Secunda opinio.* — Secunda opinio distinguit inter actus, qui sunt dispositiones remote ad justificationem ex una parte, et eos, qui sunt vel ultima dispositio ad gratiam, vel fructus justitiæ jam comparatæ: et de prioribus negat esse prædestinationis effectus, affirmat autem de posterioribus. Cujus sententiæ videtur fuisse Bonaventura 1, disp. 41, art. 1, quæst. 2, nam solos duos effectus prædestinationis ponit, scilicet justificationem et glorificationem. Sub justificatione autem videtur comprehendere dispositionem ultimam ad illam et sequentia opera, quibus in adepta justitia perseveratur et crescitur. Priores vero dispositiones, etiamsi a gratia auxiliante procedere fateatur, sentit non esse effectum prædestinationis quia dicit esse causam ejus: saltem ut meritum de congruo, nam hoc modo potest homo ex gratia auxiliante mereri de congruo justificationem, et cætera omnia, quæ illam committantur, vel consequuntur.

3. *Excluditur ab hac opinione D. Bonaventura.* — Non invenio tamen expresse in Bonaventura, vel alio auctore hanc sententiam, vel fundamentum ejus. Nam difficile est rationem reddere, cur ab hac vita effectus prædestinationis ab ipsa justificatione, prout includit infusionem gratiæ habitualis, inchoetur et omnes præcedentes gratiæ non sint prædestinationis effectus. Nam si quis dixerit, illos priores effectus esse communes reprobis, idem de justificatione ipsa dicemus. Quod si justificatio habet aliquid speciale in prædestinatis, ob quod esse possit prædestinationis effectus, idem in prioribus, ac remotis dispositionibus considerari facile potest. Quod si dixerit, ad

effectus prædestinationis solum pertinere eas gratias, quæ solus DEUS facit, sic nec dispo-

sitio ultima, nec merita, seu fructus justitiæ erunt effectus prædestinationis, quia non solus Deus ea facit, sed nobiscum: quo modo etiam se gerit in dispositionibus remotis. Dicere vero potest aliquis, effectum prædestinationis debere esse ex se permanentem, atque adeo in hac vita debere esse habitualem, aut saltem, qui habitum aliquem, seu argumentum ejus post se relinquat, quod non convenit remotis dispositionibus; sed hoc satis infirmum fundamentum est, ut patebit.

4. *Tertia opinio.* — *Ratio.* — Tertia opinio aliter distinguit, non inter actus, sed in consideratione cujuscumque actus supernaturalis. Duo enim in illo considerat, scilicet concursus Dei seu influxum gratiæ et cooperationem liberi arbitrii. Dicit ergo, actus supernaturales prædestinatorum, quoad influxum gratiæ et Dei, esse effectum prædestinationis: quoad cooperationem vero liberi arbitrii non esse, imo inde posse aliquam prædestinationis rationem, vel conditionem assumi. Ita sentit Henricus, quodl. 4, quæst. 19, et quodl. 8, q. 5, et priorem quidem partem nunc ut veram supponimus, a fortiori enim probabitur ex dicendis. Ratio alterius partis esse potest, quia cooperatio liberi arbitrii ut sic non est effectus Dei: ergo nec est effectus prædestinationis. Consequentia ex dict. in primo capite nota est. Antecedens vero patet, quia illa cooperatio ut sic præcise dicit respectum ad liberum, arbitrium, et ab illo solo manat. Sicut e contrario influxus gratiæ a sola gratia est, et non a libero arbitrio: est enim eadem ratio.

5. *Verior opinio.* — Vera tamen sententia est, omnia opera supernaturalia electorum, quæ cum effectu aliquid conferunt ad consecutionem vitæ æternæ, esse effectum prædestinationis, quoad totum id, quod in ejusmodi operibus invenitur et sub omni habitudine, sive ad Deum, sive ad aliam priorem gratiam, sive ad liberum arbitrium. Hanc veritatem supponunt cæteri theologi, qui docent, non posse inveniri ex parte hominis prædestinati, rationem aliquam totius prædestinationis quoad omnes ejus effectus, fundatam in opere procedente a gratia, sub quacumque ratione spectato. Quod inde colligunt, quia omnis talis actus et quidquid in eo est, effectus prædestinationis existit. Ratione autem probanda est hæc veritas sigillatim et per partes.

6. *Fulcitur ratione.* — Et imprimis, quod non repugnet actum liberum ut sic esse prædestinationis effectum, facile probari potest contra primam sententiam. Primo quia non

repugnat libertati, tales actus præfiniri a Deo, imo verisimilius est, omnes actus, qui cum effectu conducunt ad vitam æternam, esse in se et antecederent præordinatos a Deo, absolute et efficaci decreto, ut in libris de Auxiliis ostendimus. Secundo, quia quidquid sit de prædestinatione speciali talium actuum in se ipsis, ut sint effectus prædestinationis, satis est, quod sint dona Dei data homini ex speciali intentione beatificandi illum, et ut talis intentio efficaciter impleatur. Esto enim vera esset sententia dicentium, ex tali intentione non sequi necessario prædestinationem talis medii in particulari, seu disjunctim hujus, vel illius, ut si unum non successerit, aliud habeat effectum, nihilominus quoties talis actus fieret, esset effectus prædestinationis, quia est effectus illius, intentionis dandi gloriam, mediante speciali gratia ab eadem intentione manante, quæ tandem efficax est et aliquid confert ad consecutionem vitæ æternæ: ergo hoc sufficeret in rigore, ut esset prædestinationis effectus. Unde formaliter loquendo, non dicitur aliquis prædestinationis effectus, quia procedit ex speciali voluntate absoluta, qua ille effectus, vel actus est in particulati prædefinitus cum omnibus circumstantiis suis, hæc enim alia quæstio est de prædestinatione ipsius actus, de qua nunc non agimus, sed de prædestinatione hominis. Dicitur ergo supernaturalis actus esse prædestinationis effectus, vel quia media, seu principia necessaria ad illum dantur ex intentione efficaci salvandi hominem, vel certe quia sunt ex tali providentia Dei erga hominem, qua tandem perducitur cum effectu ad ultimam salutem. Hæc enim providentia est prædestinatio et ab illa sine dubio procedunt tales actus quoad totum quod in eis est, ut ex sequenti puncto constabit.

7. *Secunda assertio.* — Dico ergo secundo. Actus supernaturales non solum sunt effectus prædestinationis quantum ad influxum gratiæ, seu Dei in ipsos, sed etiam quantum ad cooperationem liberi arbitrii. Probatur, quia illi actus simpliciter sunt dona Dei secundum totum quod in eis est: ergo in prædestinato eodem modo sunt effectus prædestinationis ejus. Consequentia est clara, quia hæc dona sunt media, per quæ salus ita præparatur prædestinato, ut infallibiliter eam consequatur. Sunt ergo prædestinationis effectus, juxta definitionem Augustini. *Prædestinatio est præscientia et præparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur, de Bono persever.*, capite

decimo quarto. Antecedens vero patet ex eodem Augustino passim dicente, cum Deus præmium confert nostris operibus, dona sua remunerare, de Prædestinatione sanctorum, capite vigesimo, de Bono perseverantiæ, capite decimo tertio, de Gratia et libero Arbitrio, capitibus 5, 15 et 16. Quem loquendi modum usurpavit etiam Cælestinus papa, Epistola prima, ergo ipsum meritum nostrum est Dei donum: at meritum ut sic, liberam hominis cooperationem includit. Quæ ratio procedit tam in merito de condigno, quam de congruo et in quacumque supernaturali dispositione libera; omnia enim hæc sunt dona Dei, et liberam cooperationem includunt.

8. Secundo, ipsamet cooperatio libera hominis est a Deo per se efficaciter intenta, ac prædefinita, et præparata per prædestinationem, ergo est effectus gratiæ per prædestinationem præparatæ, et accommodatæ ad talem cooperationem obtinendam, ergo est effectus prædestinationis. Consequentia est evidens ex dictis in capite primo. Major item est certa, quia Deus simpliciter vult prædestinatum converti, vel ut credat, vel ut pœnitentiam agat: ergo directe vult, et efficaciter intendit cooperationem ejus, quia non potest aliter converti, nisi cooperando. Explicatur, nam in his actibus non solum vult Deus ad illos concurrere, sed simpliciter vult, ut homo illos habeat, et ut velit, et ut ad tale objectum tali modo et tali tempore determinetur, cooperando gratiæ suæ: ipsa ergo cooperatio prædestinati est a Deo intenta, et volita tanquam unum ex necessariis mediis ad finem prædestinationis consequendum. Minor item certissima esse debet, quia hæc ipsa cooperatio est effectus gratiæ efficaciæ, quæ sine dubio est prædestinationis effectus, ut mox dicemus. Assumptum declaratur primo de causalitate morali, nam Deus per vocationem, et auxilia excitantia trahit hominem moraliter, ut velit et cooperetur, et hoc modo facit, ut velimus et faciamus, ergo ipsamet cooperatio nostra est effectus gratiæ excitantis, quæ ex suo genere transit in adjuvantem, quando effectus consequitur. De physica vero causalitate probatur, quia illa cooperatio aliquid reale est ad pietatem pertinens, et ad salutem valde necessarium: ergo non potest esse a nobis sine Deo et gratia ejus, juxta illud: *Sine me nihil potestis facere*, et illud: *Quid habes quod non accepisti*. Quæ vera sunt etiam secundum realem, et physicam efficientiam.

9. *Fundamentum Henrici rejicitur.* — Quo-

circa (ut Henrico respondeamus) quamvis cooperatio illa a voluntate nostra sit, et sub illa voce, ac denominatione tantum dicat relationem ad nostram voluntatem: nihilominus tota illa relatio, si realis est, et fundamentum ejus est effectus gratiæ Dei, et consequenter in prædestinatis est prædestinationis effectus. Nam cooperatio illa aliquid est in rerum natura: ergo non potest esse sine Dei influxu: Unde cum sit ad supernaturalem actum, erit ille influxus gratiæ. Imo in illa cooperatione voluntas non operatur propria virtute naturali, sed per obedientialem potentiam et tanquam instrumentum liberum, divina virtute elevatum: ergo in illamet cooperatione Deus est principale operans, operatur autem supernaturalem providentiam cum certa et infallibili consecutione finis: ergo per prædestinationem.

10. *Objectio.* — *Respondetur.* — Dices, si cooperatio liberi arbitrii sit per actionem ipsiusmet Dei, ut auctoris, et provisoris supernaturalis: ergo antecedit ordine causalitatis, et naturæ actio Dei ad nostram cooperationem, quod nos non admittimus. Item si illa cooperatio est effectus gratiæ, ergo absolute verum est dicere, quod Deus facit nostram cooperationem, ergo facit, ut nos cooperemur, ergo determinat voluntatem nostram ad cooperandum: quæ omnia repugnant nostræ doctrinæ de auxiliis gratiæ. Respondetur ad priorem partem distinguendo consequens, habet enim duos sensus, et in altero admittenda est illatio, in altero vero neganda. Itaque (ut alibi diximus) duplex est gratia, quæ ad hominis actum concurrat: una est per modum principii, alia per modum concursus. De priori verum est, Deum per novam actionem efficere nostrammet cooperationem in nobis, et nobiscum: sic enim per vocationem facit Deus velle nostrum, seu ut velimus, ut sæpe dicit Augustinus. Quid enim est facere ut velimus, nisi facere, ut cooperemur? Item cooperatio nostra est res distincta a gratia operante, quæ est principium nostri actus, ergo est propriissime effectus ejus, per actionem distinctam ab ipsa operante gratia, per quam Deus operatur in nobis actum liberum. De altera vero gratia dicendum est in re non distingui a nostra cooperatione, sed solum ratione, et denominatione. Unde verum est, illamet cooperationem esse actionem Dei, et hoc sensu fieri per actionem Dei, vel potius esse actionem Dei, eo modo, quo actio fit se ipsa, et quo solet una, et eadem actio esse instrumenti et principalis agentis. Unde in forma respondetur, duplicem actionem interce-

dere in nostris operibus gratiæ. Unam pervenientem, et de hac verum est, antecedere ordine naturæ ad nostram cooperationem, alteram cooperantem, et de hac negamus esse priorem natura secundum propriam causalitatem, quia non est in re distincta a nostra cooperatione.

11. *Ad alteram objectionis partem respondetur.* — Ad alteram partem objectionis, cæteris omnibus concessis, negatur ultima consequentia: quia per gratiam prævenientem, seu quæ est principium actus liberi, Deus propriissime facit nostram cooperationem, quando illa sit, et similiter facit, ut cooperemur, non efficaciter prædeterminando, sed inducendo prius, et postea adjuvando. Per concursum autem non tam proprie facit, ut cooperemur, sed facit ipsamet cooperationem modo explicato. Quod satis est, ut illa cooperatio sit effectus prædestinationis, quia non oportet ut eandem relationem habeat ad Deum, et ad voluntatem hominis, nec quod eandem denominationem ab utraque recipiat, sed satis est, quod quidquid in illo actu est, sit aliquo modo a gratia per prædestinationem præparata.

12. *Tertia conclusio.* — *Probatum primo.* — Tertio dicendum est, omnem supernaturalem actum, qui cum effectu confert prædestinato, ut aliquam habitualement gratiam consequatur, esse prædestinationis effectum. Probatum primo, quia verisimilius est, omnem hujusmodi actum saltem in electis esse a Deo specialiter prædefinitum, quæ prædefinitio ad prædestinationem pertinet, et ab illa trahit originem cooperatio liberi arbitrii. Secundo, quia ostensum est, omnem gratiam habitualement prædestinati permanere in æternam vitam, ac proinde conferre, vel pertinere aliquo modo ad effectum ultimum prædestinationis: ergo si actus talis est, ut cum effectu conferat ad habitualement aliquam gratiam obtinendam, mediante illa confert ad consecutionem ultimæ felicitatis in eo gradu, in quo prædestinata est: ergo hoc est satis, ut sit effectus prædestinationis.

13. Unde constat, omnes actus meritorios de condigno augmenti gratiæ esse effectus prædestinationis: quia effectus talium meritorum in prædestinatis nunquam frustratur, quia in illis semper impletur illa conditio, quam Concilium posuit, *Si in gratia decesserint*: ac proinde semper illis respondet effectus semperque manent viva in Dei conspectu, nam licet ad tempus mortificentur, reviviscunt tandem in perpetuum. Quæ ratio probat

idem de ultima dispositione ad gratiam, per illam enim saltem de congruo eandem gratiam meremur, et de condigno gloriam, et ille effectus infallibilis est. Idemque est de condigna receptione Sacramenti, nam illa etiam habet effectum gratiæ perpetuum.

14. *De remotis dispositionibus ad gratiam idem dicendum.* — Addo insuper, idem dicendum esse de remotis dispositionibus ad gratiam, si tales sint, ut de facto aliquo modo cooperentur ad gratiæ justificantis consecutionem, vel impetrando a Deo majora auxilia, vel minores dispositiones, vel aliquo alio modo præparando viam, vel dando moralem occasionem, aut consequendi gratiam justificantem, aut proficiendi in illa. Quia non oportet, ut effectus prædestinationis immediate cooperetur ad ultimum effectum ejus, sed satis est, si immediate et quocumque modo conducat, nam hoc est satis, ut sit medium efficax, et consequenter ab intentione, et providentia efficaci proveniens et hoc est esse prædestinationis effectum.

15. Unde verisimile est, cum Paulus dixit: *Quos prædestinavit, hos et vocavit, et quos vocavit, hos et justificavit*, sub vocatione comprehendisse omnes dispositiones remotas, sub justificatione omnes proximas cum omnibus meritis, quibus homo in dies magis justificatur. Vel si per vocationem solum intelligamus primam vocationem, quæ est initium justificationis: sub justificatione comprehenduntur omnes actus pietatis ab illa vocatione manantes et parantes viam ad justitiam, illos enim omnes ad justitiam aliquo modo pertinere Concilium Tridentinum, sess. 6, cap. 5, 6 et 7, satis significavit.

16. Denique hinc verisimile est omnes actus supernaturales, quos prædestinatus in hac vita facit esse prædestinationis effectus, quia vel omnes conducunt aliquo modo ad beatitudinem essentialem obtinendam, secundum aliquem gradum ejus, vel certe illis semper respondet in gloria aliquod præmium accidentale, etiamsi fortasse extra statum gratiæ facti fuerint; prædestinatio enim non solum est ad nudam gloriam essentialem, sed ut ornatam suis accidentibus, ac proprietatibus, ergo et omnes actus, qui ad gloriam conferunt, sunt prædestinationis effectus, maxime vero qui conducunt ad gloriam essentialem.

17. *Ultima conclusio.* — Ultimo dicendum est, interdum bonum actum unius personæ esse effectum prædestinationis alterius. Hoc facile constat ex his, quæ superiori libro trac-

tata sunt. Potestque explicari ex illis verbis Pauli 2, Timoth. 1: *Omnia sustineo propter electos, ut et ipsi salutem consequantur*. Nam patientia et voluntas, quæ Paulo dabatur ad sustinendos illos labores, effectus erant prædestinationis eorum, qui illis mediis proficiebant et salvabantur. Sic etiam applicatio Sacramenti, quatenus est actio ministri, esse potest, et frequenter est effectus prædestinationis ejus, qui per Sacramentum salvatur, ut per se satis constat. Hoc etiam modo dicunt theologi et tractat divus Thomas, dicta, q. 23, art. 8, prædestinationem juvari precibus sanctorum, quia precibus Stephani impetrata est a Deo efficax vocatio Pauli: illæ ergo preces fuerunt effectus prædestinationis Pauli: nam ex intentione salvandi Paulum DEUS inspiravit illam, et dedit auxilium ad illam necessarium. Neque obstat, quod etiam fuerit effectus prædestinationis Stephani: quia ex speciali providentia circa utrumque fieri potuit. Et confirmatur, quia illa oratio non fuit causa totius prædestinationis Pauli, ut supra ostendimus: ergo necesse est ut fuerit effectus. Patet consequentia, quia illa non esset effectus si prædestinatio Pauli quoad effectus suos inchoata fuisset ab ejus vocatione: ergo oratio Stephani fuisset causa primi effectus prædestinationis Pauli: ergo totius. Hæc enim consequentia vulgaris est apud theologos, quia ex primo effectu derivatur secundus, et ex secundo tertius, et sic usque ad ultimum, quando illi inter se habent connexionem causæ et effectus, quomodo comparatur vocatio ad conversionem.

CAPUT VI.

QUÆ VOCATIO ET PRÆVENIENTIA AUXILIA SINT PRÆDESTINATIONIS EFFECTUS.

1. *Ratio dubii.*—Vocationem esse prædestinationis effectum satis aperte docuit Paulus ad Romanos 8, dicens: *Quos autem prædestinavit, hos et vocavit*. Difficultas ergo solum est, de qua vocatione sit sermo et quid sub vocatione comprehendatur. Ratio dubitandi in priori puncto est, quia duplex est vocatio, una efficax seu congrua: altera inefficax. Utraque autem illarum habet locum in prædestinato et in reprobo. Cum ergo constet, neutram vocationem esse in reprobo prædestinationis effectum, videndum est, cur in prædestinato sit prædestinationis effectus, et an hoc sit verum de omni vocatione, vel de sola efficaci, et an de omni efficaci, vel tantum de aliqua.

CAP. VI. QUÆ AUXILIA PRÆVENIENTIA SINT EFFECTUS PRÆDESTINATIONIS.

2. Et quidem apud Augustinum sæpe invenimus, illam vocationem quæ est *ex proposito*, esse prædestinationis effectum, ut videre licet, lib. 2, contra duas Epist. Pelag., cap. 10, et de Prædest. Sanct., cap. 16 et 17, et lib. 1, ad Simplician., quæst. 2. Eumque imitantur Prosper in libris de Vocatione gentium, et Fulgentius, libro 1 ad Monimum, Anselmus, in ad Roman. 8, sumiturque ex verbis illis ejusdem capitis: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti*. Intelliguntur enim hæc verba, non de proposito hominis, sed Dei, ut alibi latius dictum est: et clarius explicuit idem Apostolus 2, Timoth. 1: *Vocavit nos vocatione sua sancta, non secundum merita nostra, sed secundum propositum suum et gratiam*.

3. *Vera expositio.*—Quid autem sit hoc propositum Dei, nunquam satis Augustinus declaravit. Potest enim esse propositum dandi gloriam, vel dandi proximum effectum vocationis, ut fidem, vel poenitentiam, etc., vel solum dandi talem vocationem, quam Deus per conditionatam præscientiam præviderat fore congruam, si daretur. Et ideo variæ sunt de hoc opiniones, quæ in superioribus tactæ sunt. Mihi tamen probabilius multo est, ex mente Augustini, citatis locis, intelligendum hoc esse de proposito electionis seu dilectionis ad gloriam. Vult enim Augustinus illam vocationem ex proposito esse propriam prædestinationum: quod non potest esse verum, nisi ex tali proposito procedat. Nam propositum dandi vocationem, quæ ad proximum actum suum futura est congrua et efficax, commune est reprobis: sæpe enim Deus illos vocat isto modo, et certum est non vocare illos sine præscientia, nec sine illo proposito: similiter propositum de ipso actu libero, propter quem datur vocatio, in reprobis locum habet: nam licet aliquis non sit efficaciter ad gloriam præordinatus, sæpe est destinatus efficaciter ad temporalem justitiam et ad fidem, et ita sæpe vocatur ex proposito Dei efficaci, ut credat, vel poenitentiam agat. Credibile enim est, quando Deus vocavit Judam ad Apostolatam, vocasse illum congruo modo ex proposito, ut consentiret et fieret cum effectu Christi discipulus, esto non esset effectus ad perseverandum in illo statu. Sola ergo vocatione ex proposito efficaci gloriæ seu gratiæ finalis (quod perinde est) est proprius prædestinationis effectus.

4. *Omnis vocatio prædestinati, quæ in ordine ad aliquem actum seu consensum est efficax prædestinationis ejus.* — Atque hinc ulterius

sequitur, omnem vocationem prædestinati, quæ in ordine ad aliquem actum seu consensum proximum efficax est, esse effectum prædestinationis ejus. Probatur, quia talis vocatio semper est ex proposito, non tantum effectus proximi vocationis, sed etiam effectus ultimi totius prædestinationis, id est, proposito electionis ad gloriam. Quia ille consensus propter quem detur talis vocatio efficax, est etiam efficaciter præfinitus propter gloriam. Confirmatur, quia talis vocatio semper cum effectu confert saltem mediate ad effectum gloriæ consequendum: at hoc satis est, ut sit effectus prædestinationis, sicut jam declaratum est. Assumptum patet, quia omnis bonus actus prædestinati, præsertim procedens ex speciali vocatione supernaturali, semper habet aliquem fructum in vitam æternam, vel per modum meriti, vel per modum dispositionis proximæ vel remotæ, ut jam explicatum est. Atque hoc confirmat illud Pauli ad Roman. 8: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, his qui secundum propositum vocati sunt sancti*. Nam si hæc sententia Pauli extenditur ad alia inferiora bona, imo etiam ad mala, ut multi sentiunt, multo certius habebit locum in omnibus supernaturalibus actibus qui ex vocatione procedunt, ac subinde in omni vocatione efficaci ad aliquem actum supernaturalem.

5. *Probabilis opinio.*—*Electi vocantur sæpe inefficaciter.*—*Inefficax vocatio in prædestinatis est effectus prædestinationis.*—*Probatur.*—Addo vero præterea, probabile esse, omnem supernaturalem vocationem prædestinati, etiam si reipsa non sit efficax in ordine ad obtinendum consensum seu actum, ad quem homo vocatur, esse prædestinationis effectum. Hoc videri potest difficile, quia Augustinus solam efficacem et congruam vocationem videtur ponere prædestinationis effectum. Hoc videri potest difficile, quia Augustinus solam efficacem, et congruam vocationem videtur ponere prædestinationis effectum. Sed imprimis certum est, electos et prædestinatos sæpe vocari inefficaciter: ut, verbi gratia, Paulus priusquam vocaretur vocatione illa efficacissima et congrua, sæpe forte vocatus fuerat communi et sufficiente vocatione: idem credibile est de multis Judæis qui Christum prædicantem et vocantem audierunt, eique resisterunt, et postea per Apostolos conversi sunt et salvati, quia prædestinati erant. Et in nobis quotidie contingit vocare nos Deum ad perfectionem vel statum religionis, et sæpius resistere, tandem vero consentire, vel alteri vocationi simili,